

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 11 Iulie.

Incidentul Zichy-Asbot este și acum încă obiectul de predilecțiune al presei maghiare. Pe fie-care îi poți ceti câte o declarațiune mai din partea unuia mai din parte celuilalt în cauza aceasta. Aceste declarații însă nu numai că nu aduc mai multă lumină în întreaga afacere, ci unele sînt chiar compromițătoare. Așa d. e. fericit acela, care va crede, că casa Erlanger a cinstit secretariului de stat Zichy 100,000 fl!

Cestiunea despre reconstruirea ministeriului austriac s'a luat de-ocamdată de la ordinea zilei. Contelui Taaffe i-a succes a convinge pe colegii sei, că în acest moment nu sînt motive nici politice nice personale pentru dimisionarea cabinetului. Senatul imperial nu este întrunit. Din partea coroanei nu se așteaptă nici nu se doresce vre o schimbare în conducerea statului.

În Bucuresci formarea noului ministeriu pare a fi întimpinat mari greutăți. „Pol. Cor.” comunică încă cu datul de alaltăieri, că Brătianu se încearcă a forma un ministeriu de coalițiune. În acest cabinet au să între din partida națională-liberală: Câmpineanu, Dabija și Stolojan; din centru: Vasilie Boerescu; din partida conservatoare: Grigorie Cantacuzino și Cogălniceanu (?). O telegramă particulară a diariului de aici „Observatoriulu” comunică că ministeriul este format în următorul chip: Ioan Brătianu, president și instrucțiune, Cogălniceanu interne, Boerescu externe, Crețulescu lucrări publice, Sturdza finanțe, Stolojanu justiție, colonelul Lecca resboiu.

Crisa marelui vizir din Constantinopole de-abia după multe necasuri a venit în porneală. Cheredinpașa s'a substituit sub pretecestul boalei prin Dievdet pașa. Rusia triumfează prin dispoziția aceasta, căci Cheredinpașa

a fost unicul bărbat care merită a fi pus la cârma statului.

Crisele ministeriale par a fi la ordinea zilei. În Atena întreg cabinetul și-a dat dimisiunea.

Deșertarea Rumeliei reseritene se continuă ne întrerupt. Principele Donducoff Corsacoff a avisat pe toți comandanții a fi cel mult până la 26 Iulie la acele puncte, de unde trupele se pot imbarca cătră Rusia. Se dăce că cu 1 August nici un soldat rusesc nu se va mai afla pe pământ turcesc.

La adresa inspectorului de scoale reg. ung din Cluj. *)

Domnule inspector regesc ung. de învățământ! Legea despre introducerea limbei maghiare ca studiu obligatoriu în scoalele confesionale populare, primind sancționarea Maj. Sale cesare și apostolice regesci, a devenit obligatoare pentru fie-care cive de stat. Cumcă aceasta lege va fi apăsătoare în mare măsură, mai ales pentru noi învățătorii confesionali populari aplicați de present, și cumcă executarea aceleia cuprinde imposibilitatea evidentă în sine; aceasta capii nostri bisericesci și consistoarele diecesane în numele nostru și pe basa rugărilor noastre au așternut-o cu sinceritatea naturalmente isvoritoare din cea mai curată și sântă fidelitate omagială Majestăței Sale cesare și apostolice regesci, prea grațiosului nostru rege; dară au spus aceasta sus și tare, la auđul patriei și a întregii Europe, cu ocaziunea aducerei legii din cestiune și acei deputați de naționalitate română, cari în corporațiunea legislatorie reprezentează partea de dincolo de dealul craiului a țerei.

Căci întru adevăr e gigantică pentru noi problema aceea, ca noi

Veđi corespondința din Cluj. Red.

indiviđi înaintați în etate, cari avem de-a ne lupta cu greutăți familiare și cu sărăcie, să învățăm în termen de 4 ani și în măsura prescrisă de lege o limbă atât în redăcina, cât și în forma ei cu totul deosebită de limba noastră națională. Față cu aceste acel ordin al înălțatului guvern ca să se înființeze cursuri supletoare pentru învățarea limbei maghiare, este o dispozițiune ce escurge din înțelepciunea de stat; ear ordinațiunea înaltului ministru de culte și instrucțiune publică de sub Nr. 13620—1879 ca pentru a face posibilă participarea la aceste cursuri supletoare, să se dea ajutor material din mijloacele înaltului erar, arată susținerea principiilor filantropice ale evului nostru.

E adecă o consecență naturală ca atunci, când statul, ce voiesce aș implini nobila sa misiune civilisătoare, pretinde dela civii sei sacrificii estraordinare, guvernul statului să întindă asemenea ajutoare estraordinare acelor civi, cari plecând capul înaintea legii sînt gata a implini ordinele înaltului guvern referitoare la executarea acelei legi.

Cumcă noi docenții populari confesionali de naționalitate română din partea Transilvaniei, am corespuns recerînței cuprinse în ordinațiunea mai sus amintită a înaltului guvern, cea ce ați binevoit a constata și D-Voastră în cuvântarea de deschidere adresată nouă când ați đis că „noi la primul cuvânt al unui organ al puterii esecutive, al ministriului regesc maghiar de culte și instrucțiune publică, am grăbit a ne aduna aici”, aceasta e urmarea naturală a respectului față cu legea și a loialității față cu guvernul statului, cari însușiri sînt înăscute naționalității noastre; dar e tot odată exprimarea acelei speranțe, că înaltul guvern al statului nu se va îngriji mai puțin părintesce de noi, cari ne luptăm între împregiurări grele și cu abnegațiune mare pentru cultura generală, decât de acei frați de ai no-

stri, ce se conchiamă spre esercițiu în arme.

Așa e tocmai sub timpul celor mai grabnice lucruri de câmp, și cu toate că generala sărăcie de bani și prețurile scădute ale produselor apasă patria întreagă, noi totuși ne-am părăsit vetrile și pruncii lăsând crucerii nostri cei din urmă spre susținerea lor sub timpul absenței noastre.

În dorința noastră ferbinte de-a ne pleca capul față cu legea pozitivă grăbirăm încoace cu speranța aceea, că se va implini promisiunea cuprinsă în suscitatul ordin ministerial și re-pețită cu ocaziunea conchiemărei noastre și de organele politice mai inferioare adecă: esistența noastră ni se va face posibilă prin asigurarea de quartir liber, diurne pentru alimentarea și rebonificarea speselor de călătorie.

Dară durerosul fapt, că pentru încuarterarea noastră nu s'a făcut nici cea mai modestă dispozițiune, nu numai că e deprimător și desgustător, ci aduce cu sine absolută imposibilitate de-a ne mai trece țile pe aici, fiind o urmare și mai tristă a acestuia aceea, că acum ne vedem necesați a învăța, scrie și dormi parte pe câmpuri, parte pe strade și în cazul cel mai bun pe sub șopuri economice. Căci a acoperi în Cluj din diurnul nostru de 80 cr. spesele de quartir fics e lucrul imposibil.

Pe basa și mănecând din idea exprimată de D-voastră în cuvântarea de deschidere cumcă: deoare ce Escelența Sa Dl ministru ne întinde din modul propriu ocaziunea spre învățarea unității naționale și susținerea ideei de stat a regatului, să ne adresăm cu încredere cătră Escelența Sa Vă rugăm cu cea mai respectuoasă stimă Ilustrisime dle inspector, ca să binevoii prelângă arătarea circumstanțelor dureroase de mai sus referitoare la învățarea noastră a aterne Escelenței Sale dlui ministru de culte și instrucțiune publică aceea a noastră prea umilită

FOIȚA.

Gura satului.

Novelă. *)

(17 urmare.)

VIII.

Era bălciul de toamnă de la Sărat, unul din cele bălciuri vestite, la care oamenii se adună până de peste nouă țeri și nouă mări.

Când ziua de sfântul Dimitrie se apropie, pe coastele munților, prin înfundăturile văilor, de-alungul Podgoriei, pretutindenea pe unde omul și-a întemeiat adăposturi, până la cele mai depărtate odăi de pe șes, lumea se pune în mișcare.

Sărata se începe de jos, de pe țermurile riului unde se depart văile și se crucișează drumurile de țară, și se întinde sus pe coaste până la plaiul întins unde încă de Joi se înșiră corturile neguțătorilor și crășmele însemnate cu steaguri în mai multe

fețe. Vineri drumurile dimpregiur încetul cu încetul se umplu și până sara sgomotul lumei adunate umple văile din fața coastei.

Dar bălciul e mai ales o sărbătoare de întâlnire și de veselă petrecere. Lumea cea multă, oamenii ce vin ca să vadă și să se arete, fetele și nevestele tinere gătite ca de nuntă, flicăii sprinteni și gata de a se prinde la horă, călușerii mlădioși și iuți la pas, întreaga lume veselă nu se adună decât Duminecă.

Duminecă lumea curgea meriu; unii urcau din sat, eară alții veniau despre munte.

În apropierea intrării despre munte încă de Sâmbătă sara se aședase un car cu patru boi, încărcat pe jumătate cu fân. Duminecă dimineța fânul era descărcat și aruncat la oiștea carului, eară cei patru boi dimpreună cu cinci juncani, rumegau împregiurul porșorului de fân.

În carul deșertat era un fer de plug, câteva coase, o peatră de rășnița, și legate la un loc, mai multe lucruri de ferărie.

Miron ședea pe lătura carului

și privia când spre munte, când spre bălcu.

Marta era logodită cu Manea Vătavului, așa'i spusese cineva cu câteva țile în urmă și astăzi era să vie la bălcu ca se cumpere darurile de nuntă și să se arete lumii.

Doria să o mai vadă odată.

Vremea trecea, soarele se ridica mereu pe ceriu, dară trăsura Mihului Saftai nu se ivia despre munte.

Miron demult începuse a fi nerăbdător, fața rămânea plină de-o lîniscită oboesală și privirea i se muta încet de la un lucru la altul.

Câte odată el se ridica cumpetat și sta timp îndelungat în trăsura.

Cioarecii strimți de aba, cămeșa lungă până aproape la genunchi, cusută pe margine cu fir de mătasă galbină și încheiată la brău cu chimirul îngust, din care eșiau plăselele groase ale unui cuțit, pieptarul albastru cu cinci bumbi lătăreți, mănecelul largi tivite tot cu mătasă galbină, pălăria lată, ce'i sta dată îndărăt, încât acoperia tot pērul tuns și lăsa desvelită întreaga frunte rotundă și ne-

tedă, toată înfetișarea i se potrivea cu cumpetul mișcărilor și cu înțelepciunea ochiului. Din când în când el își apuca musteața groasă, dar scurtă cu buza din jos și o neteđia, apoi earăși rămânea cu buzele strimte și cu fața nemișcată.

Marta era să se mărite. Era un lucru firesc să se mărite. Așa să petrec lururile în lume, ear nu altfel. Dar voia s'o mai vadă odată, și atât!

În zadar asteaptă însă, căci Mih care stătuse de gazdă la Pinteia Dubăul, intrase despre sat și pe când Miron privia nedumerit spre deal, trăsura lui Mih și acea a Dubăului traseră în umbra unui carpen din apropierea pădurii de la dăcapa. Mih și Pinteia săriră voinicesce pe earba uscată, eară nevestele se deteră jos și înc-pură ași scutura hainele și a le potrivii pe trup.

Urmară apoi vorbele... că lumea e multă... că locul e frumos, că timpul e potrivit, în stērsit, după cum e obiceiul omului, când sosese undeva.

(Va urma.)

*) Din „Convorbiri literare“.

rugare, că să se indure a ordina facere a oare-căror dispozițiuni pentru încuadrarea noastră fiindu-ne imposibil a petrece sub cerul liber întreg timpul cursului supletor.

Sântem cu profundă onoare învățătorii confesionali adunați în Cluj la cursul supletor de limba maghiară.

Cluj 17 Iulie 1879.

(Urmează 178 subscrieri).

Cestiunea evreiască în România.

(1 Urmare.)

Apoi de bună samă și Spania și Portugalia aparțin la occidentul Europei, unde, după părerea autorului, recunoascerea egalei îndreptățiri a Evreilor ar fi deja un fapt împlinit.

Ce vedem însă în acele țări?

Se bucură oare acolo osebitele confesiuni creștine de drepturi egale? Art. 11 al constituțiunii Spaniei acordă ne-catolicilor abia o toleranță condiționată și nu e de mult de când, s'a dovedit că și acea toleranță a fost strinsă de cătră praca guvernamentală actuală. Drepturi politice, în genere, n'au ne-catolicii și chiar și toleranța condiționată face foarte mari greutăți guvernului regelui Alfons XII care dacă nu voiesce a și periclită existența e nevoit să se rașime pe cler a căruia influență asupra popoului de jos e foarte mare, și de această împregiurare trebuie să țină samă ori-ce guvern, fie cel mai liberal, și chiar d. Castelar dacă ar reveni la putere. Din contră, ori cine are cea mai mică cunoștință de lucruri și persoane nu credem, că ar pute afirma că ministerul liberal român Brătianu, ale cărui tendențe liberale și democratice au fost aspru atacate de diarele germăne guvernamentale, și mai cu samă de „Nord-deutsche Allgemeine Zeitung, ar inclina spre intoleranță politică și religioasă. O necesitate, la care sunt supuse amândouă cabinetele este că în Spania nu se poate realiza de cât treptat emanciparea creștinilor ne-catolici, cu atât mai mult a Evreilor, ear România, mai înaintată în toleranța religioasă decât acea parte a occidentului, emanciparea numai a Evreilor cată să se întemple treptat ear o executare imediată al principiului pur a egalei îndreptățiri, ar împedea progresul succesiv, în loc de-a l favorisa.

În Spania, Evreul, în genere, nu se bucură de dreptul de incolat, ear Evreul străin are numai beneficiul că nu e urmărit pentru credințele lui religioase. Atât de mare e prejudiciul în contra Evreilor, încât el se întinde chiar și asupra urmașilor acelor puțin Evrei cari, pentru a scăpa de goana generală din memorabilul an al descoperirii Americii, au primit religiunea creștină. Aceasta au făcut-o Evreii de Baleare. Dar urmașii acelor Evrei creștinați trăiesc și astăzi într'un Ghetto. Cine a vizitat vre-odată Palma a găsit acolo calea Jidovilor *Cale de Judios* unde o populațiune de mai multe sute de capete deși de 400 ani a devenit creștină, totuși trăiesc într'o deplină izolare de cealaltă populațiune creștină, contractând căsătorii numai cu ai sei. Visitorul acelei căi va recunoaște numai decât că acei locuitori sânt Evrei. Aceasta dovedește cât e de anevoioasă egala îndreptățire a Evreilor în Spania și desminte afirmațiunea dlui Bluntschli că Evreii renunță ușor la însușirile lor, pe când în privire aceasta totul atâră mai cu samă dela împregiurările reale esteriore.

Se scie că partea cea mai mare a Evreilor din România au venit din acele țări din care persecuțiunile și estermăriile i-au silit să emigreze, așa bună oară din Spania. În nici o țară din lume nu se găsește un nu-

măr atât de mare de Evrei spanioli ca în România, unde sânt cei mai avuți. Ei bine, după teoria de aclimatizațiune a dlui Bluntschli, acești Evrei ar trebui să vorbească românește. Averile lor, căscigate în ciuda tuturor apăsărilor de care se plâng, îi pun în pozițiune de-a se visita cu familiile lor mai cu samă băile dela Karlsbad și Marienbad. Cine va urmări convorbirile acestor familii pe la acele băi se va convinge că, chiar astăzi, la a 14 sau 15 generațiune, limba în casă și familie nu e cea română ci cea spaniolă. Prin urmare, nu în toate țările e egal procesul de asimilare a Evreilor cu naționalitatea patriei lor actuale, ci pretutindenea el se rezolvă prin împregiurări esteriore, care sânt felurite.

„În Portugalia, asemenea, religiunea catolică e domnitoare; celelalte religiuni n'au libertatea publică a cultului lor și aderenții lor n'au drepturi politice; prin urmare, nici Evreii.

„De o mișcare mai liberă se bucură ne-catolicii de 20 ani încoace în Italia. Dar, cu toate aceste, drepturile căscigate de fapt de ne-catolici, și prin urmare și de Evrei, sânt și aci foarte mici și au o valoare foarte problematică, de oare-ce ele sânt numai rezultatul unei situațiuni căreia îi lipsesc încă condițiunile interne de durabilitate.

În fața acestor împregiurări, nu putem înțelege cum se poate dice că egala îndreptățire a Evreilor cu celelalte religiuni în occidentul Europei s'ar fi operat deja și e un fapt împlinit; și cu atât mai puțin putem înțelege afirmațiunea, că dreptul public modern ar fi cerând, că întru cât e vorba de drepturile lor, cetățenii unui stat numai lepădându-se necondiționat de supozițiunea și condițiunea unei credințe oare-care, pot să-și întemeieze cererea de-a fi priviți ca stat modern, aparținând civilizației europene și că, aplicând această teorie în deosebi la România, Românii numai astfel ar pute să pretindă să fie primiți în familia statelor europene.

„Apoi, cu chipul acesta, ce s'ar întempla cu cele mai multe state europene, dacă condițiunea cerută dela România s'ar pune ca normă și pentru ele, spre a se pute legitima admiterea lor în sinul familiei statelor europene?

„Dar oare Germania înaintat-a atât de mult în lepădarea cetățenilor sei de prejudiciul și de condițiunea a unei anume religiuni cerută de autor pentru întemeierea drepturilor lor politice, încât acea lepădare să fi trecut deja în carnea și sângele guvernelor și în al cetățenilor sei? Oare Evreii, chiar în fața ideilor moderne nu observă încă acolo o înteleaptă rezervă? În fața greutăților de fapt ce există în Germania, stăruiesc ei oare a fi admiși ca oficiali sau funcționari conform cu drepturile egale constituționale? Ori care oficer sau funcționar scie ce asprime l'ar aștepta dacă ar face întrebuintare de dreptul seu necontestabil de-a încheia căsătorie civilă cu o Evreică, sau dacă și ar cresce copii născuți din o asemenea căsătorie în religiunea evreiască și deși după spusele indiscrete a dlui Busch, se afirmă în cercurile nalte, că un „armăsar creștin cu o iapă evreiască“ promit o partidă bună, totuși acele iepe evreesi se află în strada creștină a Evreilor din Palma adecă sânt deja creștinate; o iapă evrească pur sang n'ar prea fi pe placul acelor înalte cercări. Dar chiar și pe alte terenuri ale vieții practice, de geaba vom căuta în Germania principiul dreptului ginților, afirmat de d. Bluntschli, că numai acel stat ar fi civilizat unde drepturile politice nu depind de credințe religioase. Apoi, dacă un funcționar, de exemplu, ar voi să dea espresiune acestei independențe,

prin aceea că nu și-ar boteza copii, această greșită părere despre independență ar fi astfel pedepsită în cât ar simți-o amar. Așa dar să nu facem atâta paradă cu neatârarea drepturilor civile și a libertăților de o anume religiune și să tratăm cu mai multă considerațiune guvernul și poporul României unde greutățile locale în această privință sânt cu mult mai mari și terenul cu mult mai puțin pregătit.

Dar nu numai greutățile locale, nu numai de acele cari își au temeiul în situațiunea internă a împregiurărilor a împedecat și împedecă egala îndreptățire politică a Evreilor din România, ci această egalitate mai e împedecată și prin greutatea ce o esercită învecinata mare împărăție, nefavorabilă egalei îndreptățiri a Evreilor, asupra stărilor de lucruri din România; o greutate asupra căreia vom reveni la critica părții a treia a arbitriului dlui Bluntschli și pe care de-o camdată o indicăm numai în trecut.

(Va urma).

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Din Trei-scaune, în 17 Iuliu 1879. (Starea cea tristă a împregiurărilor noastre. — Ministrul de comunicațiune B. Kemény). Dacă considerăm pozițiunea politică, nicidecum deamă de invidiat a Românilor din Transilvania și cu deosebire a celor din Trei-scaune, cari și astăzi pelângă toată egala îndreptățire a naționalităților sânt considerați ca fii vitregi ai patriei acesteia comune, suprimându-se ori-ce semn nevinovat de viață, de existență națională, — apoi într'adevăr nu putem să ne facem decât o icoană tristă despre starea acestui popor izolat.

Mai mult decât aceasta însă apasă asupra comunelor noastre românești, situate în nemijlocita apropiere a Moldovei, articolul de lege XX din anul 1874, care conține nisce dispozițiuni foarte vătămătoare comerțului cu vite și produse brute. Românii din Brețcu, Covasna și o parte din K. Mărtinuş și Poiana-sărată se ocupă exclusiv numai cu economia întinsă de oi, carea mai înainte cu vre-o câțiva ani ajunsesse la o stare înfloritoare, ernurile cele grele însă din anii 1875 și 76 au cauzat mari pagube economilor de oi preste tot. Anii următori însă a dat Ddeu de au fost mai favorabili și economii — deși cu cheltueli mari — și-au scăpat vitele și au început earăși a le înmulți, ba prin aneșarea Dobrogei la România se povestia cea mai bună speranță pentru economia de vite. Ce folos însă dacă economii nu și pot desface produsele lor aci în patrie, unde au să plătească numai dările cele mari de venit după oile ținute în România, eară lâna p. e. aducându-o cu spese mari din Dobrogea numai pe vama Timișului, trebuie să o ducă de-a gata în curtea spălătorului din Brașov și să o vândă lui cu cât va voi să ofere, fără să poată dispune proprietariul liber de ea, să o vândă adecă când se caută mai bine și cui i va oferii mai mult. Formalitatea aceasta, spre cea mai mare daună a proprietarilor lânei, se observă — precum se vede — spre satisfacerea literii legii, art. de lege însă XX din 1874 prevede în cazul acesta fabrică de spălat (mósogyár) de care, după scirea mea, nu există nici una în Brașov numai simple spălători cu apă rece. Acum s'a mai făcut o spălătoare, se dice pentru înlesnirea aducerii lânei, și la vama Oituzului (Poiana-sărată) dară nici aceasta nu oferă mai mult avantagi decât proprietarii lânei nu cumpără lâna ci numai o spală și în starea aceasta s'ar vinde în Brașov și cu mai puțin preț pentru că lâna țureană ce ar trece mai multă pe aci, spălată în apă rece

se incurcă așa de tare, încât ar fi foarte greu a o lucra. Ea se vinde în stare nespălată în Brașov unde se și lucră căci nu se espoartă la fabrici în străinătate.

Dispozițiunile aceste luate de legislațiunea țerei în contra epidemiei orientale de vite, taie atât de mult în cestiunea de existență a economilor de oi, încât este de temut că, dacă în timp mai scurt nu se va face vre-o înlesnire, ci va rămâne legea aceasta în permanență în toată întregimea ei, multime de economi cari și altcum petrec timpul cel mai mult în România pelângă vite, se vor aședa cu familiile cu tot acolo și aceasta nu cred să fie în interesul statului. Dar și din alt punct de vedere poate fi păgubitor pentru stat menționatul art. de lege. Poate fi cunoscut că după perderea Basarabiei române și încorporarea Dobrogei la România, economii cei mulți cu deosebire Săceleni și-au trecut toți vitele în Dobrogea; tot așa au făcut și alți mulți din Moldova și Muntenia și acuma se află sute de mii de oi ardeleni concentrate în noua provincie română. O sumă atât de considerabilă la care adăogându-se încă cele idigene, cred că oferă destule șanțe unor capitaliști, de cari se vor afla și în România, vor face spălători de lână acolo și cumpărându o în loc mai eștin, o pot preda de-a dreptul și pe drum mai scurt fabricelor mari din Europa având în mare apropiere portul român Chistendje și eată un însemnat articol de negoț ce l contrage țara noastră din România, aproape a fi eschis din orașele noastre de comerț!

În legătură cu aceste să revin și la călătoria d-lui ministru de comunicațiune bar. Kemény în Trei-scaune, având de țintă vizitarea pasului Oituz. Esc. Sa a venit mai întâiu la S. Szentgyörgy și K. Vásárhely și acestor 2 orașe le-a dat o mare atențiune petrecând în ele până a doua și și vizitându-le scoalele de meserie și obiectele espuse de industriașii locali, căroră le-a făcut onoare cumpărând însuși o pălărie de K. Vásárhely. De-aci a sosit Duminecă 1/13 l. c. cătră 10 oare la Brețcu, unde a fost primit la poarta triumfală în prezența locuitorilor maghiari și români de primarul opidului rugându l într'altel și pentru vre-o înlesnire cu privire la art. de lege XX ex 1874. Ajungând la Poiana-sărată dl ministru, a fost primit de păr. adm. ppsc Ioan Băloiu în limba română, răspundându-se ungresce. Ceva bătător la ochi s'a întemplat însă aci pentru dl ministru. Din o fereastră a frumoasei scoale române atâră un singur steag național și aceasta, se vede, a indignat atât de mult pe înaltul oaspe încât îndată a fost trimis solgăbirăul să delătura acea flamură uricioasă și era pe aci să ia proces verbal cu antistia comunală pentru că a trecut cu vederea această crimă nesuferită. Grele timpuri am ajuns, dacă nici pe demnitarii înalți a i statului nu putem să i primim și să i onorăm pe față, fără să fim umiliți pelângă toată buna intențiune într'un mod atât de bătător la ochi. Conced și eu că ar fi avut loc atari măsuri dacă ar fi fost la mijloc vre-o intențiune de-a demonstra, aceasta însă cu totul a lipsit, căci la poarta triumfală a comunei românești au fost atârăte numai flamure naționale maghiare și singur în fereastră edificiului scoalei se vedea tricolorul național C.

Cluj, 9 Iulie 1879: (Dela cursul învățătorilor). Pe și ce merge sporim cu învățarea limbei maghiare. La finea cursului supletor vom sci aceea ce am sciut când am venit aici. Și oare putēs'ar pretinde mai mult succes dela bărbați trecuți și de 55 ani!! Să dispună profesorii nostri de „limbafonul“ cel mai artificial și nu e speranța de progres. Pe

stradele Clujului nu mai cutezăm a conversa românește, căci nu arareori auzi câte o voce măhnită provocându-te ungurește „beszéljenek magyarul“. Chiar și damele sunt așa de îndresnețe a-te provoca ziua mare în mijlocul târgului sciindu-ne misiunea „a szent czélünk“. Pe fie care și ne imputăm. Se duc care și pe la ale sale, numai perd timpul pe ici. Profesorii sunt buni bucuroși, nu obiecționează la aceasta de loc. Altmintrelea profesorii tractează omenesce cu învățătorii. S'au ingrigit de un medic, care cercetează gratuit pre învățătorii morboși, precum și medicina se poate căpăta cu prețiu scăzut, numai cuartirele promise încă nu ni s'au oferit.

Aceea încă va fi o promisiune domnească. Față cu aceasta ne-am luat libertatea a adresa o rugare către dl inspector regesc școlar, care vi-o comunică*).

În reuniunea autodidactică tractăm liber teme din sfera didactică pedagogică, și se țin disertațiuni din partea unor prea stimați domni, cari la rugarea reuniunii au binevoit a primi următoarele teme spre desertare:

Din dreptul public. 1. Despre constituirea comunelor, explicarea legilor XVIII ex 1871 și V ex 1876: dl Anania Trombițaș.

2. Explicarea instituției tutorale (legea orfanală) dl avocat Alecsiu Pop.

3. Explicarea articolului de lege XVIII ex 1876, despre referința între stăpâni și servitori: dl Anania Trombițaș.

4. Constituțiunea bisericeii române gr. ort. din Ungaria și Transilvania, articolul IX ex 1868: dl avocat Vasiliu Almașan.

Din dreptul privat. 1. Procedura în cauze bagatele civile: dl adv. Dr. Aureliu Isac.

2. Despre instituțiunea cărților funduare: dl adv. Dr. Aureliu Isac.

3. Despre recerșele formale a testamentului art. XVI ex 1876: dl adv. Iuliu Coroian.

Din Filologie. 1. Despre însemnătatea poesiei în genere, a poveștilor și a baladelor populare în specie: dl profesor Dr. Gregoriu Silași.

2. Terminologia juridică în afaceri de drept estraforente: dl prof. Dr. Gregoriu Silași.

Din Igienă. 1. Despre „Anghina difteritis“: dl asistent de profesură Dr. Filipan.

2. Despre morburile veneriche: dl asistent de prof. Dr. Filipan.

Afabilitatea inteligenței române Clujene e esemplară.

Vamul.

Academia română.

Sesiune extraordinară.

Proces-verbal Nr. 22.

Ședința din 18 Iunie 1879.

Membrii prezenți: D-nii Aurelian Petre S., Babeș Vincentiu, Bariț George, Caragian Ioan, Fălcoian Stefan, Ghica Ioan, Hașdău Bogdan P., Hodoș Iosif, Laurian August Tr., Maioreșcu Titu L., Maniu Vasilie, Odobescu Alecsandru, Papadopol-Calimachi Alecsandru, Chintescu Nicolae, Roman Alecsandru, Sion George, Ștefănescu Grigorie, Sturdza Dimitrie A. și Ureche Vasile A.

Președinte, Ioan Ghica.

Ședința se deschide la 9 oare a. m.

Se dă lectură procesului-verbal al ședinței precedente și se verifică.

D. Sturdza comunică o colecțiune de transcriptiuni de pe mormintele istorice de la monastirea Bistrița, din districtul Neamțu, luate prin decălcare de către un inginer al Statului, după comanda D-sale. Se primesc cu mulțămire și se recomandă secțiunii istorice.

D-lui comunică earăși un fascicol intitulat „Notice sur la société impériale

Odessoise d'histoire et d'Antiquités et sur ses mémoires“, pentru biblioteca Academiei. Se primesc cu mulțămire.

D. Sturdza aduce aminte comunicațiunea ce și altă dată a făcut Academiei despre o serie de monede vechi și medalii române, din colecțiunea principelui Montenuveau, cari au ajuns în posesiunea unui negociant D. Hess din Germania. De astă dată arată că după corespondența și înțelegerea ce a avut cu numitul, această colecțiune, evaluată de D-sa la 7,500 lei, este reținută spre a completa pe acea a Academiei. Dară sciind că Academia nu dispune de fonduri îndestule, a alergat la mijlociri indirecte și speră a realiza o sumă de 3,000 lei, oferite de persoane private (ale căror nume le va face cunoscute la timp), dară pentru rest cere concursul fondurilor Academiei.

D. Papadopol-Calimachi dice că propunerea aceasta nu poate da loc la discuțiune, ci trebuie a se vota.

D. Sion replică că D-lui apretiază valoarea acestei achizițiuni și ar fi gata a o vota, dacă ar sci că sunt fonduri disponibile pentru aceasta.

D. Ghica răspunde că pot să fie fonduri disponibile, dacă nu se va ține sesiune generală la August.

D. Sturdza dice că, după cât scie, budg-tul Academiei lasă un excedent disponibil. Dară tot-odată observă că aceasta nu este o cheltueală de acele cari s'ar pute considera ca inutilă, ci o capitalizare care adaugă valoarea tezaurului precios ce l are Academia.

D. Odobescu susține propunerea D-lui Sturdza de a se cumpăra acum prețioasa colecțiune alui Montenuveau; însă ar dori ca pe viitor să se constituie un fond special pentru achizițiuni numismatice și archeologice, ca nu cum-va asemenea cheltueli excepționale să pună pedecă desvoltării regulate a lucrărilor fie cărei secțiuni în parte.

D. Laurian dice că doarece și D-lui să se facă achizițiunea propusă; dară fiind-că Academia nu dispune de prea mari fonduri, e de părere a se mijloci către guvern spre a se cumpăra în com-tul Statului, și crede că o asemenea cerere ar fi primită.

D. Sturdza răspunde că după cât scie și cunoasce, Statul nu are de unde acorda o asemenea sumă; apoi observă că pentru asemenea achizițiune D-lui nu se poate adresa la Stat, ci la Academia, careia i-a oferit această colecțiune dobândită cu atâtea sacrificii.

Puindu-se la vot propunerea se primesc cu mare maioritate.

Se comunică o adresă a D-lui Dr. J. U. Jarnik, prin care trimite pentru biblioteca Academiei câte un exemplar din publicațiunile sale: *Sprachliches aus rumänischen Volksmärchen* și *Index zu Diez' etymologischem Wörterbuch der romanischen Sprachen*. Se primesc cu mulțămire.

D. președinte comunică o scrisoare ce i s'a adresat de către un student dela facultatea de drept din Iași, anunțându-i descoperirea unui manuscris vechiu la un buchist. Adu-narea consultată, decide a se recomanda D-lui Chintescu, ca, întorcându-se la Iași, să examineze manuscrisul indicat, și de va ave o adevărată valoare, să trateze cumpărarea lui.

Se mai comunică o adresă a episcopiei St. Vineri, relativă la reținerea unei sume de bani din veniturile averei Năsturel. După mai multe discuțiuni, se recomandă comisiunii care a fost numită mai înainte pentru diferentul pendente între Academie cu numita episcopie.

La ordinea zilei discuțiunea asupra propunerilor făcute în ședința precedentă despre adaugerea unor articole la Statute.

D. Hasdău, luând cuvântul, dice că nu înțelege pe ce cuvânt s'ar pute face adause numai la sfârșitul statu-

telor, eară nu și la mijloc. D-lui observând că în corpul acestor statute sunt erori și lacune, cari prezentă și chiar anomalii în organizația Academiei, face această propunere prealabilă. D-lui și desvoaltă tesa, aducând în discuțiune cestiunea acordării premiilor dice, ce competență ar ave de esemplu, secțiunea istorică sau literară ca să aprecieze și să premieze o operă de geologie, sau un geolog o operă filologică?

D. președinte observă că o propunere spre a pute fi luată în deliberație, trebuie să fie susținută cel puțin de doi membrii. În susținere declarându-se numai D. Laurian, propunerea se înlătorează.

D. Sion dice că propunerea articolului prezentat în ședința precedentă, a redactat-o din nou, spre a fi mai bine lămurită în cuprinderea următoare:

Pentru ori ce modificare la statute se va face o chemare ad-hoc, însemnându-se articolul de modificat și ședința în care are să se tracteze cestiunea, și dacă la acea ședință nu s'ar întruni numărul membrilor ceruți de articolul precedent, se va face a doua convocare în interval de 15 zile, cel puțin, și în acea ședință decisiunea se ia cu majoritatea absolută a membrilor prezenți, ori-cât ar fi numărul lor.

D. Chintescu propune ca la art. 46 să se adaugă un aliniat în cuprinderea următoare:

„La cas de a nu se pute vota modificarea statutelor cu două treimi din numărul total, se vor invita cei absenți, în neputință de a veni la a doua convocare. de ași da votul lor înscris, în termen de 10 zile“

D. Ștefănescu propune a se adauge un aliniat la art. 46 în următoarea cuprindere:

„Dacă în două ședințe consecutive, în interval de 3 zile, nu se va pute întruni două treimi din întregul număr al membrilor Academiei, la a treia ședință, tot după interval de trei zile, modificările statutelor se vor pute vota cu două treimi a membrilor prezenți.“

Acest amendament, scris și de D. Fălcoian, este susținut de mai mulți membrii. Se cere închiderea discuțiunii și se admite.

D. Chintescu declară că și retrage amendamentul.

Se pune la vot propunerea D-lui Bariț și cade prin paritate de voturi.

Se pune la vot propunerea D-lui Ștefănescu și se primesc cu maioritate.

Propunerea D-lui Sion nu se mai pune la vot, fiind-că cestiunea s'a rezolvat prin propunerea admisă.

Ședința se ridică la 11 și jumătate oare.

Președinte, Ioan Ghica.

Secretar ad-hoc, G. Sion.

Varietăți.

* (Necrolog.) Aurelian Branisce fiu, Susana Branisce soție, Moise Branisce vice-pretor în cercul Săliștei dinpreună cu soția sa Maria născută Vlad cu fi lor Valeriu, Victor și Victoria, Toader Branisce dimpreună cu soția și cu copiii sei, Casian Branisce și Ambrosiu Branisce frați nepoți și cumnate, cu inima înfrântă de durere și de adencă întristare anunță, că mult iubitul lor părinte resp. soț, frate, unchiu și cumnat *Ioan Branisce* învățătoriu dirigent la scoala poporală în comuna Beclean lângă Făgăraș fiind sosit în comuna natală Merghindeal, în urma unui morb îndelungat în etate de 47 de ani proveșut cu ss. taine a reposat în 17 Iulie a. c. n. dându-și nobilul seu suflet în mâna creatorului. În domnul defunctul a jertfit cea mai frumoasă parte

a vieții întru educarea poporului nostru secerând ca învățătoriu devotat întru toate grelele chemări bune succese. Dovadă este și esamenul din anul acesta, dat sub aprobările publicului, ce a asistat la acest esamen. Scoala din Beclean jelesce pentru perderea acestui bun învățătoriu. Rămășițele pământesci s'au înmormântat Sâmbătă în 19 Iulie d. a. la 4 oare în cimiteriul gr. or. al comunei Merghindeal. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

* (O noauă procedură de maghiarisare). În Nr 78 din 7 Iulie luând și noi notiță despre premiul de 700 fl. ce la scris dl. ministru r. u. de culte pentru o „liturgie gr. cat. în edițiune autentică maghiară“ am adaus: dacă idea de stat ungurec rașimă în limbă și pe cum se vede bărbații maghiari de stat sunt pătruși „de acest adevăr“ politic, pentru ce umblă cu atâtea ceremonii? folosindu-se mai întâiu de administrațiuni și justiție, de scoală și acum și de biserică. Pună simplu o dare estraordinară pe acei cetățeni cari nu vorbesc unguresce, căci atunci statul nu ar căștiga numai în idee, dar până una altă s'ar înbunătăți și finanțele.

Această notiță a noastră reproducându-o mai toate foile maghiare din capitală, se vede că pe unele le-a supărat rău, căci „Hon“ adaugă cam în ton iritat: „Ori ce și ori cum vom face, în privința aceasta nu vom cere s'at dela „Telegr. Rom.“ ori cât s'ar turbura de mânie: ear „Egyetértés“ dice simplu la observarea noastră: că n'ar fi idee rea. — Noi însă din parte-ne țicem: D-șeu să le ajute și la unii și la alții!

* (România). Cu începere de la 15 August va apăre în Roma un diar bimensual supt numele de „România“. Scopul acestei publicațiuni este de-a face cunoscută țara română în Italia supt toate punctele de privire. Direcțiunea acestei însemnate și pentru noi mult folositoare publicațiuni este încredințată dlui Enrico Croce, cunoscut deja Românilor prin scrierile sale asupra țării noastre.

Birourile „României“ sunt în Foro Trajano, 45, Roma. Abonamentul este numai 8 lei pe an, și 4 pe jumătate de an, pentru România Transilvania și celelalte țări române.

Anunțăm cu bucurie curēnda aparițiune a acestei publicațiuni, sperând că Români cei buni se vor grăbi a'i da concursul, pentru ca ea să poată ajunge la scopul ce urmărește. „Rom.“

* (Zăpadă la Viena în Iulie). Resultă dintr'o comunicație a biroului meteorologic din această capitală, că în noaptea de 5 spre 6 Iulie, pe la 4 oare dimineața, a cădut zăpadă în Viena, în timp de 10 minute aproape, fiind temperatura de 6 grade Réaumur de desuptul lui 0.

* (Marile puteri europene.) Principelui G... i se adresă următoarea întrebare:

— Cari sunt puterile cele mari ale Europei?

Principele răspunde:

— Anglia, Germania, Francia, Rusia și... femeia.

* (Starea poporului turcesc) o descrie marchizul de Salisbury în următorul mod: Relele esistente sunt moștenirea mai multor seculi, sunt tradițiunile poporului; ele au pētruns în inimile acestuia, și dacă e să fie vindecate această vindecare nu se poate face prin oameni politici sau diplomați. Este cu totul nefolositor a mai spori intervenirile diplomației, căci în acest mod nu se va pute schimba caracterul și temperamentul poporului. Constat încă, că sistemul decimilor este un mare abus, dar nu se poate desființa odată. Corupțiunea funcționarilor, după mine este mai

mult o cestiune de trecut decât de actualitate. Răul principal, de care suferă Turcia astăzi, este completa desorganizare a societății din Asia mică, de oare ce Turcia nu dispune de putere trebuincioasă, pentru a înfrâna obiceiurile de briganzi ale semințiilor nomadice de aici. Deși pe de-o parte incriminările cari se aduc în acest punct Turciei, că nu și ține promisiunile, sunt adevărate, de altă parte Turcia nu are însă mai puțină dreptate, când declară, că nu poate cheltui banii pe care nu i are. Numai după ce binecuvântările păcii vor fi înlocuit relele războiului, va fi în stare și Turcia de-ași împlini promisiunile. Am cetit, mai de curând, un diar ce apare în Asia mică, în care am găsit aceste rânduri: „În multe părți ale țerei domnesce foametea; adevărata foamete este însă cea de oameni.“ Războiul a înghițit sute de mii de oameni și va trebui să treacă încă mult timp, până când să vor închide acele rane. Am făcut mențiune de aceste fapte, spre a vă arăta, că nu putem aștepta de la Turcia ruinată prin războiu aceea ce am putea aștepta de la un popor creștin, a cărui bună stare nu este pusă în joc.

* (Starea în Rusia). Hoțiile, jafurile, omorurile, dările de foc etc., continuă mereu în toată Rusia. Într-o singură zi, adevărat la 12 ale curentei au fost numai în Moscova nouă focuri. Bogatul comerciant din Moscova, Klein, a fost somat de comitetul revoluționar de-a depune 50,000 ruble; însă fiind că nu corespunde acelei provocațiuni, a doua zi s'a dat foc magazinului lui, și comerciantul rămase cerșitoriu.

Comitetul revoluționar nu se mai mulțamește însă cu impunerea de tributuri unor persoane particulare ci a început a flage comunele întregi cu asemenea contribuții. Astfel mica comună Uțany a primit de unădi o asemenea provocare de-a depune 2000 ruble, și nefăcând aceasta, a fost arsă până la cea din urmă casă.

* (Peste 500 ani.) Mai multe diare americane publică aceasta bucată fantastică:

„Scena se petrece în camera de lucru a unui domn bătrân dintr'un oraș oare-care din Australia.“

Bătrânul domn telegrafează servitorilor, și îndată apare Ioan printr'o presiune de aer dintr'un tub.

„Stăpânul: Ioane dute în șoproș și umple balonul de familie cu gaz, soția și copiii mei vor sbura la oarele 4 la Calcuta, pentru a asista la un bal dat de familia Conson. După aceasta scutură bine micul meu balon și umple-l asemenea pentru că trebuie să sbor imediat la bursa din Londra; voiu însă să mă întorc înainte de 5 oare pentru a însoți familia mea la o distanță de câte-va sute de mile. Ea se va întoarce pe la 2 oare după meață noapte. Dacă însă, în acel timp ar fi prea întunec, atunci pune pe una din maimuțe ca să așeze lumina electrică așa, în cât să lumineze într'o distanță de două până la trei sute de mile.

Mâne aștept mai mulți amici din Hongcong și San-Francisco, prin urmare să nu uiți a telegrafa la Paris către succesorii lui Chevet pentru pastetele à la Napoleon al 18-lea, adăogându-i, că le așteptăm calde la oarele 5 și jumet. sara.

* (Arestările în Chiev). În timpul din urmă s'au făcut earăși arestări enorme în acest oraș. Bărbați și femei de toate vârstele și de toate condițiile sociale, până și băeți și fete de la 13 ani în sus, au fost rădicați de-odată, atât în timpul zilei, cât și în timpul nopții, din casele lor, și aruncați în aresturi întunecoase. Mulți

din acești nenorociți au perit îndată după arestarea lor, fără a se sci unde. Consternarea este în culme.

* (Un câne făcând cură de lapte). O lăptăreasă din Bucuresci observă într'o zi, că vaca ei a început să dea mai puțin lapte. Îndată încep să i dea mai multă mână, care și o mai bună căutare; dar în zădar, că cu toate aceste laptele se împuțina din zi în zi.

— Strengarul de Dobre trebuie s'o mulgă, exclamă lăptăreasă, și imediat chemă în casă pe un mic servitor cam de 15 ani.

— Hoțule tu mulgi vacșoara în toate zilele pe furis; am se chem epistatul ca să te ducă la comisie!

Bietul băiat nevinovat încep a plânge, asigurând pe stăpâna sa, că nu s'a atins nici o-dată de țita vacii.

— Lasă că te voi prinde îndată; am să te țin închis și, dacă vaca până mâne seară va da cantitatea obicinuită de lapte, atunci nu poate fi alt cineva hoțul de cât tine, și atunci vai de sufletul tău, și dîcînd aceasta, lăptăreasă închide pe micul Dobre într'o cameră, șiindu-l acolo până adoa seară când vaca n'a dat nici un pic de lapte mai mult de cât în zilele din urmă. Dar acum s'a pus Dobre la pândă, și pe la meazănoapte ce vede?

Un cățel, favoritul lăptăresei sciind să câștige dragostea vacii, era lungit lângă țita ei și sugea până se umfla.

Dobre cheamă pe stăpâna sa, și îi dă hoțul pe mână prins în flagrant delict.

A doa-zi a fost închis în cameră cățelul, ear vaca a început a da lapte în abundență.

* (Eспедиțiune polară). Căpitanul Markham, din marina regală engleză, a plecat de curând cu vaporul Ysborjn pentru o expedițiune de vară în mările polare. El își propune de a studia situațiunea ghiților dintr' Spitzberg și Noua-Zembla și de-a ajunge, dacă va fi posibil, până la insula Francisc-Iosef. Scopul principal al acestei călătorii ar fi de-a esamina ce șanse de succes poate presenta o expedițiune la mările polare în această direcțiune.

Bibliografie.

XV. Programă a gimnasiului mare public român de religiunea ort. răsăriteană și a celorlalte scoale secundare și primare împreunate cu acesta, din Brașov pe anul scol. 1878-9, publicată de Stefan Iosif, director și profesor. Brașov. Römer & Kamner. 1879.

Sterca-Suliutiu de Carpenisiu Iosifu, Memoriulu lui. Continuare din „O lacrimă ferbinte.“ Sibiu, 1879. Prețul 45 cr. v. a. trimis cu posta 50 cr. v. a.

Densusianu Ar. Negriad'a. Epopeia nationala. (Partea antia în si se canturi.) Bucuresci 1879. Prețul 2 florini.

Petrescu și Păltinescu, Codicele comunale, cuprinzând 100 legiuri aflate în vigoare și privitoare la administrațiunea comunelor urbane și rurale din România, adunate și adnotate. Bucuresci 1879.

Convorbiri literare. Anul XIII Nr. 3 și 4.

Sumariu: (Nr. 3) *D. Petriceicu Hașdeu și Cuvente din bătrâni*, critică de A. Cihac. — *Stefan-Voevod cel Mare*, (studiu pentru statua equestra) de P. Verussi. — *Rola*, poem de A. de Musset, tr. de P. V. Grigoriu. — *Elegie*, de A. Naum. — *Spus-am...*, poezie de D. L. I. — *Pe-a pământului podobe...*, *Esti ați ferice...*; poezii de J. — Bibliografie. — Corespondență.

Sumariu: (Nr. 4) *Resboaele dintre Ruși și Turci și înriurirea lor asupra țerilor noastre*, studiu de A. D. Xenopol (urmare). — *D. Petriceicu Hașdeu și Cuvente din bătrâni*, critică de A. Cihac (sfârșit). — *Ardunarea Zeilor*, (trad. după Lucian), de Al.

Papadopulo Calimah. — *Oda lui Morfeu; Ia...; Ad Chloen; Ad Lydiam; Ad Pyrrham; Ad Thaliarchum; Ad Sextum; Ad se ipsum de opere suo; Ad Neobulen*, poezii de D. C. Olănescu. — *Psicologia în Liceu*, de A. D. Xenopol. Erată.

Bursa de Viena

din 21 Iulie n. 1879.

Metalicele 5%	66 75
Împrumutul naț. 5% (argint)	68 20
Împrumutul de stat din 1860	126 50
Acțiuni de bancă	828 —
Acțiuni de credit	270 50
Argint	—
Valuta nouă imperială germană	56 70
London	115 70
Galbin	5 50
Napoleon d'aur (poli)	9 20

Economic.

Făgăraș, 17 Iunie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.20—5.50; grâu scăreț fl. 4—4.50; scăară fl. 2.60—3.; cucuruz fl. 32.0—3.60; ovės fl. 2.—2.40; mălaiu fl. 8—9; Sămânță de cânepă fl. —; mazerefl. 6.—7.; linte fl. 10—11; fasole fl. 4—5.; crumpene fl. 3; pro 100chilo: Slănină fl. 60—76; sēu brut fl. 32—36; sēu de lumină fl. 58—unsore fl. 52—55; cânepă fl. 36—45; sēmēnță de in fl. —.; sēpun fl. 58—; fēn fl. —.; pro chilo carne de vită 38 cr. carne de porc 40—cr. carne de berbec 28 cr. Tērgul de ași a fost foarte slab cercetat în urma secerișului.

Recolta în Ardeal și Ungaria.

Comitatul Albei de jos: In cercul Abrudului săpatul cucuruzului s'a sfârșit. In cercul Vințului sēmănăturile de toamnă chiar în locurile de prima calitate nu dau fără o recoltă de mijloc. In cercul Blajului grânele sânt numai de-o calitate mijlocie asemenea scăările, precând grânele de vară dau o recoltă mai bună. In cercul Aiudului rapița e tare mănoasă și sēmănăturile de toamnă frumoase. Secerișul a început. In cercul Gherlei sēmănăturile de toamnă sânt mijlocie; în cercul Ighilului secerișul a întârziat din lipsa de secerători. Resultatul e sub mijlociu, precând cucuruzul e foarte frumos.

Comitatul Aradului: In cercul Aradului grânele sânt slabe, orzul și ovėsul însă bune. In cercul Borossebeșului grânele nu sânt nici mijlocie, precând secerișul orzului deja început va da un rezultat bunisor. Nefavorabil e resultatul secerișului în cercul Boroșneului, precând secerișul granelor în cercul Elek e mijlociu, unde însă rapița a dat pe juger 7 măji metrice. In cercul Rodna secerișul în câte-va zile va fi sfârșit; resultatul granelor de toamnă e mijlociu, precând scăările au dat pe juger 10 clăi a 18 snopi. Grăunțele preste tot luând sânt frumoase și roșii; secerișul orzului e slab; un escelent resultat promit însă cucuruzele.

Budapesta, 19 Iulie n. Din ce înaintea secerișul din ce se dovedește tot mai mult, că resultatul lui, despre care domnia mai înainte nădejde mai bună, e redus la o măsură de tot moderată. Acuma de-abia se arată faptele, cât de stricăcioasă a fost grăunțelor căldura repede de pe la sfârșitul lui Iunie și începutul lunei curente; chiar și paiele sânt cu mult mai slabe ca cum au așteptat economii. Multă stricăciune au pricinuit însă rugina, tăciunele și neghina, tăcînd despre imensele complecsuri de sēmănături, cari au fost înecate de ape în înțelesul adevărat al cuvântului. Și în săptămâna trecută a fost timpul abnorm arătînd termometrul mai mult la + 16° R. și nici odată preste + 21° R. Prin această împregiurare au pătimit tare și crumpenile, napii și cucuruzul și au fost tare împedcați în creșterea și dezvoltarea lor. Ploi încă n'au lipsit în săptămâna trecută prin cari au fost împedecat în parte și secerișul. Starea apelor a fost pentru navigație în continuu favorabilă. Aceste împregiurări fatale au avut mare influență asupra trecerei și prețurilor mai multor articuli. Notăm următoarele:

Grăul în cantitate de 100 mii m. a. trecut cu fl. 10.25—11; scăara la 4000 m. m. cu fl. 6.30—6.55; orzul 6000 m. m. cu fl. 5.20; ovėsul 2000 m. m. cu fl. 5.60—5.80; cucuruz n'a trecut mult și care a trecut, s'a plătit numai cu fl. 5.15—

5.65; făina însă a trecut de astădată ne mai pomenit de bine și multă.

Pastăioasele ca mai înainte și adevă: fasolea cu fl. 7—8; linte cu fl. 7—12; mazerea cu fl. 8—10; mălaiul cu fl. 5.10; sēmēnța de cânepă cu fl. 7—8; sēmēnța de in cu fl. 12 50 toate per 100 chilograme; lăunile per 56 chilograme cu fl. 83—87.

Porcii au fost scumpi și totuși au avut mare trecere. In tērg s'au aflat 83,680 între acestia din Ungaria 4760, din România 730 și din Ardeal 280 capete; unsoarea de porc s'a vëndut fără vas cu fl. 41.50 și cu vas cu tot cu fl. 44—45; slănina cu fl. 37—41; sēul cu fl. 41—42; spirtul en gros cu fl. 28; eară în consum cu fl. 28—29.25 per 10 mii litre %.

Peile au fost deocamdată căutate nu mai cele de bou cari s'au plătit binisor și adevă cele din Banat cu fl. 120—125, eară cele din Ardeal cu fl. 230—135 per 102 dărab; peile de cal s'au plătit cu fl. 12—13 pärechea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitățiuni: în 6 August și 6 Sept. imob. lui Gaspar Pelhon și soției sale în Bistrița (trib.); în 19 Aug. și 19 Sept. imob. lui Iosif Stoichiță în Porumbacul de jos (judec. cerc. Făgăraș); în 11 August și 10 Sept. imob. lui Pișta Boncsi Tacacs în Vița (judec. cerc. Gherla); în 22 Aug. și 22 Sept. imob. lui Stefan Lagoni jun. în Ege (trib. Odorheiu); în 31 Iulie și 30 August imob. lui David Hienetz în Szász-Fülpös (judec. cerc. Teaca); în 13 Sept. imob. lui Iuon Podoba în Tapa (trib. Cluj); în 19 August și 19 Septemvre imob. lui Iuon și Anei Fasoiu în Ludoș (trib. Sibiu); în 30 Iulie imob. lui Iuon Oltean în Reteag (trib. Dej); în 2 Aug. imob. Mariei N. Gologan în Satulung; în 9 August imob. lui Sandu Gologan în Satulung (trib. Brașov); în 2 August imob. rămasului după Ludovic Szentpali în Berind; în 29 Iulie imob. rămasului după Stefan Ladany în Cluj (trib.); în 28 Iulie imob. lui George Czaig în Teaca (judec. cerc.)

Nr. 86.

1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia română gr. or. din Turda, în ppresbiteratul Turdei inferioare se escrie concurs cu terminul până la 5 August st. v. a. c.

Emolumentele sânt:

Casă parochială; un juger de curechiște; dela 120 de fumuri câte o ferdelă de păpușoiu sfârmit de 16 cupe ferdela; pentru clacă câte 20 cr. v. a. și stola epatrafriului usată.

Cei ce doresc a ocupa acest post, au ași trimite concursese instruite în înțelesul „statutului organic“ și al dispozițiunilor sinodale din anul 1873 la subscrișul până la terminul numit.

Agărbiciu 2. Iuliu 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Simeon Pop Moldovan m/p,
protopresb. gr. or.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui, eventualmente două posturi de învățatori la scoala capitală normală gr. or. din Sas-Sebeș, se deschide concurs cu terminul până în 15 August a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt 300 fl. v. a. eară după doi ani 350 fl. v. a.

Doritorii de-a ocupa acest respective aceste posturi au ași adresa suplicele dlui protopresbiter Ioan Tîpeiu în Sas-Sebeș, instruite în sensul statutului organic, să fie absolvat cel puțin 6 clase gimnasiale, se fie în stare a ține strana, și se fie liber de miliție.

Sas-Sebeș în 8 Iulie 1879.

1—3

Comitetul parochial.